

Zhrnutie projektu PHARE 1999

Program tolerancie k menšinám– SR 9905.02

Ako vyplýva z názvu, projekt Phare 1999 PROGRAM TOLERANCIE K MENŠINÁM je určený všetkým národnostným a etnickým menšinám v Slovenskej republike, zahŕňajúc aj rómsku národnostnú menšinu. Projekt je rozdelený na 3 menšie projekty, ktoré sú navzájom prepojené:

1. 1. Školiaci program pre miestne úrady a mienkotvorcov
2. 2. Verejná informačná kampaň o menšinách
3. 3. Zvýšenie úrovne vyučovania a učenia sa jazykov na školách s menšinovým vyučovacím jazykom a zriadenie Vzdelávacieho, informačného, dokumentačného, poradenského a konzultačného centra pre Rómov

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky bolo gestorom tretieho subprojektu v rámci programu PHARE SR9905.02:

SUB-PROJEKT Č. 3: Zvýšenie úrovne vyučovania a učenia sa jazykov na školách s menšinovým vyučovacím jazykom a zriadenie Vzdelávacieho, informačného, dokumentačného, poradenského a konzultačného centra pre Rómov

Ciele subprojektu:

- · Zlepšenie postavenia národnostných menšín prostredníctvom rozvoja ich vzdelávacieho systému s osobitým dôrazom na rómsku menšinu
- · Vytvorenie lepších podmienok pre výučbu a učenie sa v školách s vyučovacím jazykom menšín a celkovo vytvoriť priaznivé prostredie podporujúce vzájomné porozumenie medzi členmi spoločnosti, a tým obmedziť sociálnu a rasovú diskrimináciu

Komponenty subprojektu:

1. 1. Zlepšenie učenia sa a vyučovania slovenského jazyka na školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín
2. 2. Posilnenie vyučovania jazyka národnostných menšín v SR
3. 3. Zriadenie Vzdelávacieho, informačného, dokumentačného, poradenského a konzultačného centra pre Rómov v Prešove
4. 4. dodávka technického vybavenia a učebných pomôcok do škôl zapojených do projektu.

Partnerskými inštitúciami v projekte boli : Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, Úrad vlády SR, mimovládne združenia a organizácie, UKF v Nitre, Prešovská univerzita, Univerzita Komenského Bratislava, 79 pilotných škôl s vyučovacím jazykom národnostných menšín (maďarský, ukrajinský, rusínsky), Metodické centrum v Prešove, Štátny pedagogický ústav.

Spolufinancovanie zo strany Slovenskej republiky zahŕňalo rekonštrukčné práce na vybraných základných školách a financovanie činnosti novovytvoreného Vzdelávacieho, informačného, dokumentačného, poradenského a konzultačného centra pre Rómov, ktoré vzniklo pri Metodickom centre v Prešove - /www.mcpo.sk/

Dotácia z PHARE : 197.000 € (technická asistencia) + 1.181.000 € (vybavenie škôl)
Kofinancovanie : 150.000 €

Implementácia tohto subprojektu bola zahájená v septembri roku 2001 a mala ročné trvanie. Realizátorom projektu bola spoločnosť FÁS International Consulting Ltd., ktorá za podpory domácich expertov na problematiku vzdelávania národnostných menšín a v spolupráci s Úradom vlády SR a Ministerstvom školstva SR zamerala svoju činnosť na nasledovné oblasti:

- vytváranie moderných, efektívnych a interaktívnych materiálov a vyučovacích techník na výučbu a učenie sa slovenského jazyka
- vypracovanie nových prístupov k vyučovaniu a učeniu sa jazykov národnostných menšín ako prostriedku na podporu multikultúrneho vzdelávania na školách
- zriadenie Vzdelávacieho, informačného, dokumentačného, poradenského a konzultačného centra pre rómsku národnostnú menšinu.

Do projektu bolo zapojených 79 škôl s vyučovacím jazykom národnostných menšín, 3 vysoké školy a ďalšie vzdelávacie inštitúcie, ktoré boli podporené materiálno-technickým vybavením vo forme počítačovej a kancelárskej techniky, techniky na učenie sa jazykov a učebnými pomôckami. Účelom tejto formy podpory bolo predovšetkým zlepšiť podmienky vyučovania a sebarealizácie žiakov patriacich k národnostným menšinám vo vzdelávacom systéme.

Súčasťou realizácie bolo i organizovanie seminárov, konferencií a školení pre učiteľov a pedagogických pracovníkov škôl zapojených do projektu. Spolupráca priamych účastníkov vyučovacieho procesu priniesla predovšetkým bezprostrednú spätnú väzbu a mnohokrát i hodnotné odporúčania, ktoré sa jednotliví experti snažili uplatňovať v návrhoch metód a postupov pri vyučovaní na školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

S cieľom umožniť, aby proces vzdelávania adekvátne reagoval na rozličné potreby detí z národnostných menšín v súvislosti so záujmom o dlhodobú sociálnu integráciu a spoločenskú súdržnosť na Slovensku, ako i v rozšírenej Európskej únii, jednou z hlavných snáh projektového tímu bolo šíriť význam multikultúrneho vzdelávania ako predpokladu skvalitnenia vyučovania na našich školách.

Jedným z konkrétnych výstupov tohto projektu sú i výstupné materiály ktoré prezentujú výsledky interaktívneho procesu overovania a prijímania spätnej väzby z 27 pilotných škôl, rovnako ako zo Štátneho Pedagogického Ústavu a Metodického centra v Prešove. Cieľom týchto materiálov je v rámci každodenného vzdelávacieho procesu umožniť učiteľom účinnejšie reagovať na odlišné potreby detí patriace k rôznym národnostným menšinám. Materiály obsahujú množstvo návrhov, praktických cvičení, nápadov a náhľadov, ktoré učiteľom pomôžu oživiť a stimulovať prácu v triede. Jednotlivé časti materiálu na seba logicky nadväzujú. Obsahujú teoretickú a praktickú časť, ktoré je možné kombinovať, rozvíjať a prenášať do rozličných kontextov a sú svojou povahou vhodné pre všetky vekové kategórie žiakov. Ich cieľom nie je nahradiť existujúce učebné osnovy, sú skôr paralelným zdrojom, ktorý dopĺňa a posilňuje účinnosť existujúcich schválených učebných metód a osnov. Materiály boli distribuované do škôl na celom území Slovenskej republiky.

Projekt, ako i jeho záverečná konferencia ukázali možnosti vytvárania tvorivého, podnetného a aktívneho prostredia, v ktorom spojenie síl a otvorenosť diskusie odzrkadľovali zmysel partnerstva v mene spoločných cieľov. Dúfajme, že ak pôjdeme dobrým príkladom i ostatným účastníkom výchovno-vzdelávacieho procesu v Slovenskej republike, máme nárok na nádej, že postupne prispejeme k pozdvihnutiu a skvalitneniu života nás všetkých.

